

ADVIES Nr. 1.455

Zitting van woensdag 17 december 2003

Harmonisering en vereenvoudiging van de regelingen inzake verminderingen van sociale
zekerheidsbijdragen - Gevolgen voor het sociale zekerheidsstatuut van de jongeren

x   x   x

2.028-1

ADVIES Nr. 1.455

Onderwerp : Harmonisering en vereenvoudiging van de regelingen inzake verminderingen van sociale zekerheidsbijdragen - Gevolgen voor het sociale zekerheidsstatuut van de jongeren

---

In de loop van het najaar 2003 heeft de Raad besloten een onderzoek te wijden aan de gevolgen van de nieuwe regelgeving betreffende de voornoemde harmonisering en vereenvoudiging van de regelingen inzake verminderingen van sociale zekerheidsbijdragen wat betreft het sociale zekerheidsstatuut van de betrokken jongeren.

Die nieuwe regelgeving is vervat in hoofdstuk 7 van titel IV van de programwet van 24 december 2002 (I) alsook in het koninklijk uitvoeringsbesluit van 16 mei 2003, waarvan de inwerkingtreding is voorzien op 1 januari 2004.

Het onderzoek van die kwestie is toevertrouwd aan de commissie Sociale Zekerheid.

Op verslag van die commissie heeft de Nationale Arbeidsraad op 17 december 2003 navolgend advies uitgebracht.

*

*

*

ADVIES VAN DE NATIONALE ARBEIDSRAAD

I. INLEIDING

De Nationale Arbeidsraad heeft een onderzoek gewijd aan de gevolgen van de nieuwe regelgeving betreffende de voornoemde harmonisering en vereenvoudiging van de regelingen inzake verminderingen van sociale zekerheidsbijdragen wat betreft het sociale zekerheidsstatuut van de betrokken jongeren.

Die nieuwe regelgeving is vervat in hoofdstuk 7 van titel IV van de programmawet van 24 december 2002 (I) alsook in het koninklijk uitvoeringsbesluit van 16 mei 2003, waarvan de inwerkingtreding is voorzien op 1 januari 2004.

De Raad heeft tot dat onderzoek besloten in uitvoering van zijn advies nr. 1.427 van 21 november 2002 waarin hij erop gewezen heeft dat het nieuwe systeem niet tot gevolg mag hebben dat het statuut voor de betrokken doelgroep minder voordelen inhoudt dat thans het geval is. Ook heeft hij in dat advies benadrukt dat dezelfde neutraliteit moet van toepassing zijn op de kosten en de administratieve lasten van de werkgevers. Indien de operatie niet neutraal zou verlopen, mag volgens dat advies gevreesd worden dat het voortbestaan van die regelingen in het gedrang kan komen.

Bij zijn onderzoek heeft de Raad ook rekening gehouden met de wijzigingen die ondertussen in uitvoering van de besluiten van de werkgelegenheidsconferentie zijn aangebracht door het ontwerp van programmawet en de uitvoeringsbesluiten ervan.

De Raad drukt tenslotte de wens uit te worden geraadpleegd indien er na de inwerkingtreding van de nieuwe regelgeving problemen in dat kader zouden opduiken.

II. STANDPUNT VAN DE RAAD

Op grond van zijn onderzoek naar de gevolgen van de nieuwe regelgeving voor het socialezekerheidsstatuut van de jongeren formuleert de Raad de hiernavolgende opmerkingen en voorstellen.

1. Algemene voorwaarde voor de jongerenkorting

De Raad merkt op dat krachtens de programmawet van 24 december 2002 en het uitvoeringsbesluit van 16 mei 2003 de bijdragevermindering voor jongeren gekoppeld is aan de voorwaarde dat de betrokken werkgever te allen tijde 3 % jongeren met een startbaanovereenkomst in dienst moet hebben.

Hij wijst erop dat deze 3 % echter slechts op een deel van de werkgevers van toepassing is : voor sommige werkgevers is de verplichting lager (1,5 % voor de overheid en de non-profit sector) of is er zelfs geen verplichting (vrijgestelden of kleine werkgevers).

Om dit te verhelpen werd tijdens de tewerkstellingsconferentie besloten de 3 %-norm te vervangen door de voorwaarde dat de betrokken werkgever in orde moet zijn met zijn startbaanverplichting (zoals dit in het kader van het KB nr. 495 het geval is).

De Raad uit zijn tevredenheid over het feit dat aan dit besluit van de genoemde conferentie uitvoering is gegeven in het ontwerp van programmawet dat aan het parlement is overgelegd.

2. Aanpassing van de ondergrens van de prestaties

De Raad merkt op dat de besluiten van de voornoemde werkgelegenheidsconferentie ondermeer tot doel hebben de ongewenste effecten van de toepassing van de ondergrens inzake de globale arbeidsprestaties per kwartaal, die gebruikt wordt om het recht op de structurele bijdragevermindering en op een van de doelgroepenvermindering te bepalen, weg te werken.

Als oplossing wordt voorzien dat de toepassing van die ondergrens "ten laatste op 1 april 2004 wordt afgeschaft voor arbeidsovereenkomsten die minstens halftijds zijn".

De Raad stelt vast dat die oplossing werd ingeschreven in het nieuwe ontwerp van programmawet en ontwerp van koninklijk besluit, die tot doel hebben aan de besluiten van de werkgelegenheidsconferentie uitvoering te geven¹.

Hij laat opmerken dat die nieuwe regeling een probleem kan doen rijzen voor de toepassing ervan op de leerovereenkomsten. Die overeenkomsten kunnen immers, strikt genomen, juridisch niet als een arbeidsovereenkomst gekwalificeerd worden.

De Raad wijst erop dat het in elk geval duidelijk moet zijn dat de voorgestelde oplossing niet enkel op arbeidsovereenkomsten maar ook op leerovereenkomsten van toepassing is.

In de mate dat dit onvoldoende uit de ontwerp teksten zou blijken, vraagt de Raad zulks in die teksten en/of de bijkomende toelichting te preciseren.

Tenslotte wijst de Raad er ook op dat het probleem van de ondergrens eventueel blijft bestaan voor het eerste kwartaal van 2004 aangezien de nieuwe regeling slechts vanaf 1 april 2004 in werking zou treden.

---

¹ Het ontwerp van programmawet bepaalt : "De Koning kan, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, deze ondergrens afhankelijk maken van de contractuele arbeidsduur van de werknemer gedurende de tewerkstelling". (Parl. St., Kamer zitting 2003-2004, 0473/001). Het ontwerpbesluit bepaalt : "...vanaf 1 april 2004, voor de deeltijdse tewerkstellingen waarvan de contractueel gemiddelde wekelijkse arbeidsduur van de werknemer ten minste de helft bedraagt van de gemiddelde wekelijkse arbeidsduur van de maatpersoon. Het gaat hierbij telkens om de arbeidsduur zoals deze in de trimesteriële aangifte aan de instelling die belast is met de inning van de sociale zekerheidsbijdragen wordt aangegeven". (Art. X2, gewijzigd art. 2, sub 2°, i, vijfde lid, derde streepje van het KB van 16 mei 2003).

3. De bijzondere werkgeversbijdrage voor de werkloosheid en de loonmatigingsbijdrage

De Raad merkt op dat vanaf 1 januari 2004 de vrijstelling voor de bijzondere werkgeversbijdrage voor de werkloosheid, waarin het koninklijk besluit nr. 495 voorziet, zou wegvallen². Genoemde vrijstelling is van toepassing wanneer de jongeren tewerkgesteld worden met een leerovereenkomst, met een arbeidsovereenkomst tijdens de deeltijdse leerplicht alsook met een arbeidsovereenkomst in het kader van een overeenkomst werk-opleiding. Ook merkt hij op dat de volledige onderwerping van de leerlingen van 19 jaar en ouder vanaf 2004 meebrengt dat ondanks de toegekende korting een deel van de loonmatigingsbijdrage moet betaald worden (het gedeelte dat betrekking heeft op de bijzondere bijdragen³).

De Raad wijst erop dat het wegvallen van voornoemde vrijstelling van de bijzondere werkgeversbijdrage voor de werkloosheid en het verschuldigd zijn van een deel van de loonmatigingsbijdrage vanaf 1 januari 2004 een verhoging van de werkgeversbijdragen tot gevolg zal hebben en dat dientengevolge de kostenneutraliteit zoals door de Raad beoogd in zijn voornoemd advies nr. 1.427 niet wordt geëerbiedigd.

4. Vereiste van laaggeschooldheid

De Raad wijst erop dat de programmawet van 24 december 2002 en het uitvoeringsbesluit van 16 mei 2003 in geen vereiste van laaggeschooldheid voorzien voor de bijdragevermindering voor jonge werknemers ten aanzien van jongeren die in het kader van een startbaanovereenkomst van het tweede en derde type, namelijk de combinatie werk-opleiding, worden tewerkgesteld.

Hij merkt op dat de vereiste van laaggeschooldheid in die gevallen niet is weerhouden vanwege de integratie van de stelsels uit het KB nr. 495 in die types 2 en 3 en dit KB de bijdragevermindering voor die stelsels niet koppelt aan een bepaald opleidingsniveau.

---

² Die bijzondere bijdrage is verschuldigd wanneer werkgevers minstens 10 werknemers in dienst hadden op 30 juni van het voorgaand kalenderjaar.

³ 0,09 % op de bijzondere bijdrage werkloosheid en 0,01 % op de sluitingsbijdragen.

Hij stelt vast dat die regeling in het nieuwe ontwerp van programmawet niet wordt gehandhaafd maar dat integendeel als algemene voorwaarde, dus ook voor type 2 en 3, wordt gesteld dat de jongere laaggeschoold moet zijn voor de toekenning van de bijdragevermindering.

Dienaangaande is de Raad van oordeel dat er een incoherentie bestaat tussen eensdeels de afspraken gemaakt in het kader van de vereenvoudiging zoals opgenomen in de bepalingen van de programmawet van 2002 en het uitvoeringsbesluit van 2003, die nog niet in werking zijn getreden, en anderdeels de bepalingen van het ontwerp van programmawet.

De kostenverhoging die daaruit voortvloeit hypothekeert het voortbestaan van bepaalde van deze stelsels en gaat in tegen de wens om de statuten leren/werken aantrekkelijker te maken en te stimuleren. De Raad vraagt dan ook uitdrukkelijk om de eerdere afspraken hieromtrent in het kader van de vereenvoudiging integraal te behouden en de voorwaarde van "laaggeschooldheid" niet te stellen voor de types 2 en 3 met dien verstande dat hij de effecten daarvan na een jaar wenst te onderzoeken.

Met het oog op dit onderzoek vraagt de Raad dat de RSZ en de RVA op grond van de onderlinge uitwisseling van de gegevens waarover zij dienaangaande beschikken tot een gezamenlijke evaluatie overgaan en hun bevindingen aan de Raad mededelen.

5. Pensioenrechten voor leerlingen

De Raad merkt op dat in de huidige stand van zaken alle jongeren met een leerovereenkomst, stageovereenkomst of overeenkomst voor socioprofessionele inschakeling, ongeacht hun leeftijd, onderworpen zijn aan een beperkt socialezekerheidsstatuut (enkel jaarlijkse vakantie, arbeidsongevallen en beroepsziekten).

Hij wijst erop dat vanaf 1 januari 2004 de jongeren met een dergelijke overeenkomst na 31 december van het jaar waarin ze 18 worden volledig onderworpen zijn aan de sociale zekerheid en derhalve ook werknemersbijdragen zijn verschuldigd.

De Raad merkt op dat uit die bijdrageplicht niet automatisch voortvloeit dat er ook socialezekerheidsrechten worden opgebouwd.

Hij verwijst in dit kader inzonderheid naar de pensioenwetgeving krachtens dewelke enkel de jongeren met een arbeidsovereenkomst pensioenrechten kunnen verkrijgen.

De Raad vraagt uitdrukkelijk dat alle jongeren die voor het pensioenstelsel bijdragen betalen ook rechten voor dit stelsel kunnen opbouwen.

6. Rechten op kinderbijslag voor jongeren met een overeenkomst voor socioprofessionele inschakeling

De Raad merkt op dat de jongeren met een overeenkomst voor socioprofessionele inschakeling in de huidige stand van zaken geen recht op kinderbijslag kunnen openen voor hun kinderen, terwijl de andere leerlingen dit wel kunnen.

Hij meent dat het hier gaat om een vergetelheid in de reglementering betreffende de kinderbijslag die rechtgezet moet worden.
